

Opinie

N.B. Het kan zijn dat elementen ontbreken aan deze printversie.

Carnaval is ook cultuur

🕒 8 mei 2020 🕒 Leestijd 2 minuten

Een vriend, kunstenaar van beroep, ging naar Den Haag om mee te denken over de herinrichting van het Binnenhof.

Omdat er budget was voor kunst, waren onder meer Joep van Lieshout en hij uitgenodigd door de rijksbouwmeester. De rondleiding ging langs de Eerste en Tweede Kamer, ze werden geïntroduceerd bij de

Kamervoorzitters, ambtenaren en

Kamerleden, waarbij het hem was opgevallen

dat niemand op enigerlei wijze met kunst

geassocieerd wilde worden. Het zou ze maar

stemmen kosten. De kunstenaar als leproos. „Ze zijn doodsbang om in *De Telegraaf* te komen, onder de kop ‘WIE HEEFT DIT BETAALD?!’ Ze willen geen kunst, ze willen iets dat bij de kleur van de bank past.”

De minachting voor de kunsten kwam half april ook tot uitdrukking in het steunpakket voor de cultuursector, 300 miljoen euro groot. Het had ook 300.000 euro kunnen zijn, de hoon is dezelfde. Het coronavirus van zichzelf is willoos, zoals een hamer willoos is, maar in handen van dit kabinet is het een krachtig instrument om de culturele sector zijn plaats te wijzen.

Met het steunpakket worden vooral de grote instellingen onderhouden, de rest moet zich melden bij andere steunfondsen en de gemeenten. Maar sinds de rijksoverheid grote portefeuilles als jeugdzorg, werk en inkomen en de zorg voor langdurig zieken en ouderen naar de gemeenten heeft overgeheveld, is er daar voor cultuur weinig plaats meer.

Ook het cultuuronderwijs lijdt onder de decentralisatie. Op de school van mijn kinderen is voor een docent handvaardigheid al jaren geen geld meer, de functie wordt waargenomen door een hoogbejaarde vrijwilliger. De kinderen intussen worden geschoold in het teken van onafgebroken prestatie, niet van brede educatie. Mijn oudste dochter (10) huilde vorig jaar bij alweer een rekentoets, „maar heel zachtjes”, zei ze, „zodat niemand het kon zien”.

Stelling: hoe meer toetsen, hoe beroerder het onderwijs.

Cultuureducatie is in het reguliere onderwijs al lang afgeschaft. Tel daar het chronische lerarentekort bij op en wat overblijft is een ruïneus onderwijsgebouw. En wat zegt daarop de onderwijsminister, ruim een jaar geleden? Dat het prima is om onbevoegden voor de klas te zetten: „Denk daarbij aan een kunstenaar die handenarbeid geeft of een gitaarleraar die muzieklessen geeft.” Het futloze cynisme is ondraaglijk. Wie nog eenmaal de woorden ‘onderwijs’, ‘kenniseconomie’ en ‘excellentie’ in één zin durft te noemen: honderd stokslagen. De fopneus van excellentie komt uit het neoliberalisme voort, een economisch model dat vervulling belooft maar in werkelijkheid schaarste produceert. Schaarste die tot uiting komt in het internationale PISA-onderzoek van afgelopen december, dat een dramatische achteruitgang in leesvaardigheid van Nederlandse jongeren laat zien. De Nederlandse trend is ook op lange termijn duidelijk negatief, concludeert de OESO, verantwoordelijk voor het onderzoek. De scherpe afname van leesvaardigheid wordt bevestigd door recente rapporten van het Sociaal en Cultureel Planbureau en de Onderwijsinspectie: een kwart van onze 15-jarigen is onvoldoende geletterd om te kunnen meekomen in de maatschappij. Een *kwart*. Stokslagen, stokslagen, Komrij zei het al.

De ontleding wordt zo al vroeg bevorderd. Zulke desinteresse is geen wonder bij bestuurders die zich al jaren denigrerend uitlaten over alles wat naar cultuur zweemt. Het begon een jaar of tien geleden met een staatssecretaris die geen kwaliteitsverschil kon zien tussen *The Lion King* en *Macbeth*, kende een tussenspel met een minister die de musici van het Concertgebouw hobbyisten noemde en vindt een voorlopig eindpunt bij het nieuwe Brabantse provinciebestuur dat zegt: ‘Carnaval is ook cultuur.’ Brabant, waar cultuur synoniem is geworden met folklore, heeft zijn cultuurportefeuille deze week afgeschaft, de post is opgeheven. Wat er na de bezuinigingen van over is, is ondergebracht bij de gedeputeerde voor Vrije Tijd en Erfgoed. Ook de afdeling milieu is verdwenen. De Hunnen van de Farmers Defence Force hebben het bestuursakkoord gedicteerd; CDA, VVD, FVD en Lokaal Brabant

voeren het uit. Zowel op het land als in de cultuur: Roundup, zover het oog reikt. In Brabant is te zien wat Nederland te wachten staat.

Tommy Wieringa *schrijft elke week een column op deze plaats.*

CORONA

'Het is veiliger als mensen weten of ze besmet zijn'